УДК378.6:615.8 (477)
Андрійчук О. Я.
докт. наук з фіз. вих. і сп., проф. ВНУ імені Лесі Українки

СУЧАСНИЙ ПІДХІД ДО ВИКЛАДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ «ОСНОВИ ПРАКТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ФІЗИЧНІЙ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРПІЇ (ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ)»

Освітній компонент «Основи практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії (Вступ до спеціальності)» є базовим для здобувачів освіти за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія» освітнього ступеня «бакалавр».

Сучасна концепція фізичної терапії та ерготерапії базується на фундаментальних поняттях і медико-біологічному обґрунтуванні механізмів впливу різноманітних факторів на життєдіяльність організму, на системи забезпечення гомеостазу та їх пристосування до нових умов існування, чи морфо-функціональних змін організму після травм і перенесеної хвороби.

«Основи практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії»,як початкова ланка введення в спеціальність, включає ознайомлення здобувачів освіти з історичними аспектами розвитку та становлення фізичної терапії та ерготерапії, принципами реабілітації, реабілітаційними періодами, індивідуальною програмою реабілітації, критеріями життєдіяльності, оцінкою ефективності реабілітації. На заняттях розглядаються питання особливості партнерства та роботи в мультидисциплінарній команді та важливість дотримання основних положень Кодексу академічної доброчесності [2,4].

Метою освітнього компонента «Основи практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії» є сформувати у здобувачів освіти систему знань та цілісного уявлення щодо теоретичних засад та основ практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії в системі охорони здоров'я; дати розуміння своєчасного застосування засобів фізичної терапії для попередження ускладнень та покращення функціонального стану пацієнта.

Опанування освітнього компонента дасть змогу фахівцеві в подальшому розробляти індивідуальну реабілітаційну програму, організувати процес фізичної терапії та ерготерапії й об'єктивізувати її ефективність.

Основою формування знань, умінь і навичок з освітнього компонента «Основи практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії» є лекційні заняття, практичні заняття, індивідуальні консультації, а також самостійна робота.

Здобувачі освіти для повноцінного засвоєння матеріалу повинні мати елементарні знання з основ медичних знань, основ біології, основ анатомії та фізіології людини.

Під час організації навчального процесу основною метою викладача є ознайомлення здобувачів освіти з галуззю їхньої майбутньої професійної діяльності та закладення фундаменту для інших освітніх компонентів з обраної спеціальності. Необхідно сформувати у майбутніх фахівців систему знань та уявлень про організацію реабілітаційної допомоги та роботи асистентів фізичного терапевта та ерготерапевта [1].

Основним завданням освітнього компоненту «Основи практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії» є формування загальних та фахових компетентностей в розрізі предмету. Здобувачі освіти повинні вивчити історичні аспекти становлення та розвитку фізичної терапії та ерготерапії у світі та в Україні та знати програмно-нормативні та організаційні засади реабілітаційної допомоги в Україні та за кордоном. Важливим питанням, яке потребує уваги є ознайомлення з особливостями організації медичної та реабілітаційної допомоги в галузі. На теоретичних заняттях повинні бути розглянуті основні принципи реабілітації.

Практичні навички передбачають за критеріями життєдіяльності та параметрами пацієнтів вміти дати оцінку фізичного та функціонального стану організму. Необхідно важливий акцент робити на засобах фізичної терапії та ерготерапії, які спрямовані на повернення пацієнтів до самообслуговування, суспільно корисної праці та професійної діяльності. Майбутнім фахівцям необхідно забезпечити уміння об'єктивізації ефективності процесу фізичної терапії та ерготерапії у майбутній практичній діяльності та розглянути важливість дотримання принципів академічної доброчесності. З перших занять треба особливу увагу студентів звертати на партнерство та вміння працювати в мультидисциплінарній команді.

Самостійна робота здобувачів освіти – один із основних видів засвоєння навчального матеріалу. Треба навчити студентів під час самостійної роботи опрацьовувати теоретичний матеріал, виконувати індивідуальні завдання, вміти працювати з літературними джерелами. Самостійну роботу здобувачів освіти можна оцінювати під час поточного та підсумкового контролю.

Політика викладача щодо здобувача освіти полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу [3,5].

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Список використаних джерел:

1. Андрійчук О.Я.Базові знання у професійній підготовці фізичних терапевтів, ерготерапевтів / О.Я.Андрійчук, Т.Є. Цюпак, Н.Б. Грейда // Сучасні підходи до формування професійних компетентностей фахівців фізичної терапії та ерготерапії: матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю (м.Ужгород, 17–18 жовтня 2019 р.). Ужгород – 2019.– С. 152-153.
2. Андрійчук О.Я. Деякі аспекти практичної підготовки фізичних терапевтів /О.Я.Андрійчук // Сучасна наука та освіта Волині : зб. матеріалів наук.-практ. онлайн-конф. (м.Луцьк, 20 листопада 2020 р.). Луцьк, 2020. – С. 135-136.
3. Вовканич А.С. Вступ до фізичної реабілітації: навч. посіб. / А.С. Вовканич– Л., 2013. 186 с.
4. Грейда Н. Зміст діяльності фахівців фізичної терапії й ерготерапії у комплексному наданні медичних послуг / Н.Грейда, О.Андрійчук, Н. Лавринюк // Фізична культура і спорт: досвід та перспективи: матеріали ІІ міжнар. наук.-практ. конф. (м.Чернівці, 4-5 квітня 2019 р.). Чернівці, 2019. С. 78-80.
5. Ульяницька Н. Застосування клінічних інструментів у практиці фізичного терапевта під час обстеження пацієнтів з черепно-мозковою травмою / Н.Ульяницька, О.Андрійчук, Н.Грейда, І. Кириченко // Фізична активність і якість життя людини: зб. тез доп. VI Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м.Луцьк, 23 черв. 2022 р.). Луцьк – 2022. – С. 105-106.